EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.9.2024
COM(2024) 390 final

# RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

## om medlemsstaternas åtaganden om att skapa förtroende för statistiken i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET**

**om medlemsstaternas åtaganden om att skapa förtroende för statistiken i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik**

# 1. INLEDNING

## 1.1. Förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik

Det här är den fjärde rapporten som upprättats i enlighet med förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik[1], särskilt artikel 11.4 där följande fastställs:

*”Medlemsstaternas åtaganden ska regelbundet övervakas av kommissionen på grundval av de årsrapporter som medlemsstaterna skickar in och ska uppdateras vid behov.*

*…*

*Kommissionen ska rapportera till Europaparlamentet och rådet om offentliggjorda åtaganden och i förekommande fall lägesrapporter senast den 9 juni 2018 och därefter vartannat år.”*

Den första rapporten offentliggjordes 2018[2], den andra 2020[3] och den tredje 2022[4].

### Åtaganden om att skapa förtroende för statistiken

Åtagandena om att skapa förtroende för statistiken (*åtagandena*) upprättades som en del av målet att stärka ramen för kvalitetsledning på statistikens område. De lades först fram i ett meddelande från kommissionen 2011[5]. Konceptet fungerar som en mekanism för att regeringarna kontinuerligt ska vara med och ta ansvar för hur deras länder efterlever riktlinjerna för europeisk statistik (*riktlinjerna*)[6].

Genom riktlinjerna skapades ett riktmärke för att utveckla, framställa och sprida europeisk statistik. De baseras på 16 principer som omfattar den institutionella miljön, de statistiska processerna och de statistiska produkterna. Deras främsta mål är att säkerställa att den statistik som framställs inom det europeiska statistiksystemet inte bara motsvarar kvalitetskriterier, där bland annat relevans, noggrannhet och aktualitet kan nämnas, utan även uppfyller principerna om professionellt oberoende, opartiskhet och objektivitet.

Åtagandena är en viktig koppling mellan riktlinjerna och medlemsstaternas regeringar.

Enligt artikel 11.3 i förordning (EG) nr 223/2009 är åtagandena instrument som ska ”vidare syfta till att säkra allmänhetens förtroende för europeisk statistik och framsteg i genomförandet av de statistiska principer som anges i riktlinjerna”.

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program (EUT L 87, 31.3.2009, s. 164).

[2] COM(2018) 516 final..

[3] COM(2020) 278 final.

[4] COM(2022) 333 final.

[5] KOM(2011) 211 slutlig.

[6] Riktlinjer för europeisk statistik – 2017 års reviderade version – produktkataloger – Eurostat (europa.eu).

I skäl 17 till ändringsförordningen, (EU) 2015/759[7], står det att ”[K]valiteten på den europeiska statistiken kan förbättras och användarnas förtroende kan öka om de nationella regeringarna tar en del av ansvaret för att tillämpa riktlinjerna för europeisk statistik (nedan kallade *riktlinjerna*). Därför bör ett ’åtagande om att skapa förtroende för statistiken’ (nedan kallat *åtagandet*), av en medlemsstat och i vilket hänsyn tagits till nationella särdrag, inbegripa särskilda åtaganden från den medlemsstatens regerings sida om att förbättra eller bibehålla villkoren för riktlinjernas genomförande. Åtagandet, vilket bör uppdateras vid behov, kan inbegripa nationella program för säkerställande av hög kvalitet, inklusive självutvärderingar, förbättringsåtgärder och övervakningsmekanismer.”

**Det europeiska statistiksystemets (ESS) inbördes utvärderingar**

Det europeiska statistiksystemet (ESS), där Eurostat och EU-medlemsstaternas och Eftaländernas nationella statistikmyndigheter samarbetar, har som syfte att framställa europeisk statistik av hög kvalitet. I syfte att garantera den goda kvaliteten på statistiken har medlemmarna i ESS inrättat en kvalitetsram där riktlinjerna är hörnsten. Att de nationella statistikmyndigheterna efterlever samtliga principer och indikatorer i riktlinjerna är en viktig del i att säkerställa den europeiska statistikens kvalitet. Denna efterlevnad bedöms regelbundet genom ESS inbördes utvärderingar.

ESS inbördes utvärderingar följer en detaljerad metodik och omfattar evidensbaserade självbedömningar, landsbesök och rapporter om de inbördes utvärderingarna som utarbetas av expertgrupper. Rapporterna innehåller rekommendationer till förbättringar och följs upp med åtgärdsplaner för förbättring, som Eurostat övervakar årligen. Tidigare inbördes utvärderingar utfördes från 2006 till 2008, och från 2013 till 2015. Den tredje omgången inbördes utvärderingar, som omfattade perioden 2021 till 2023, har slutförts och kommissionen lade fram sina resultat i en slutrapport[8]. De enskilda rapporterna om de inbördes utvärderingarna återfinns på Eurostats webbplats[9].

I detta avseende fungerar de åtaganden som involverar regeringar som ett komplement till ESS inbördes utvärderingar som involverar nationella statistikmyndigheter.

## 2. ÖVERSIKT ÖVER MEDLEMSSTATERNAS ÅTAGANDEN OCH RAPPORTER

### 2.1. Allmänna bestämmelser

Enligt artikel 11 i förordning (EG) nr 223/2009 måste medlemsstaterna och kommissionen vidta alla nödvändiga åtgärder i syfte att upprätthålla förtroendet för europeisk statistik. I detta syfte ska medlemsstaternas och kommissionens ”åtaganden om att skapa förtroende för statistiken” vidare syfta till att säkra allmänhetens förtroende för europeisk statistik. Om en medlemsstat inte offentliggör ett åtagande måste den till kommissionen överlämna och offentliggöra en lägesrapport om genomförandet av riktlinjerna och i förekommande fall om de insatser som gjorts för att fastställa ett åtagande.

Kommissionen måste rapportera till Europaparlamentet och rådet om offentliggjorda åtaganden och i förekommande fall lägesrapporter senast den 9 juni 2018 och därefter vartannat år.

---

[7] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759 av den 29 april 2015 om ändring av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik (EUT L 123, 19.5.2015, s. 90).
[8] Kommissionens register över handlingar – SWD(2024) 136 (europa.eu).
[9] *Current round (2021-2023)* – Eurostat (europa.eu).

## 2.2. Åtagandenas form

I förordningen sätts inga regler för vad åtagandena ska ha för form. Målet att öka allmänhetens förtroende genom regeringarnas åtagande att skapa förutsättningar för statistik av hög kvalitet måste emellertid uppnås.

Som presenterades i den första rapporten[10] anser de flesta medlemsstaterna att vissa delar av deras respektive lagstiftning utgör åtagandena. Genom åren har det dock blivit fler medlemsstater som utarbetat ”specifika” åtaganden. I denna rapport presenteras en allmän översikt av den nuvarande situationen, med både situationer som omfattas av tidigare rapporter och ny utveckling.

Rapporten bygger uteslutande på nationella bidrag som mottagits för denna rapports syften. Eurostat uppmanade medlemsstaterna att rapportera om perioden mellan den 1 januari 2022 och den 31 december 2023.

*Åtaganden som innefattas i nationell lagstiftning*

De medlemsstater som anser att vissa delar av deras nationella lagstiftning utgör åtagandena har hänvisat till de rättsliga bestämmelser som är relevanta för att förbättra eller bibehålla villkoren för riktlinjernas genomförande och rapporterat om den relevanta utvecklingen.

**Österrike:** Österrikes statistikbyrå anser att åtagandet innefattas av den nationella lagstiftningen, nämligen den federala statistiklagen. Österrike rapporterade att inga större förändringar skett sedan den föregående rapporteringsperioden.

**Kroatien:** Som också nämnts i den rapport som den kroatiska statistikbyrån har skickat till Eurostat, utgör den akt om officiell statistik som trädde i kraft 2020 den rättsliga grunden för åtagandet, genom att den akten ger det nationella statistikinstitutet, den kroatiska statistikbyrån, yrkesmässigt oberoende och stöd för att upprätthålla och förbättra villkoren för genomförandet av riktlinjerna. Den kroatiska statistikbyrån har det övergripande ansvaret för att samordna och utveckla det nationella statistiksystemet. Andra producenter av officiell statistik ansvarar för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik som en del av sitt arbete. Statistikbyrån eftersträvar att tillhandahålla aktuella statistiska uppgifter som tillgodoser användarnas behov. För att åstadkomma detta utförde statistikbyrån en enkät om användarnöjdhet i slutet av 2022. Enkätresultaten används som hjälp vid planeringen av statistikbyråns framtida verksamheter.

**Tjeckien:** Åtagandet i Tjeckien[11] offentliggjordes den 28 februari 2018 på den nationella statistikmyndighetens webbplats. I åtagandet sammanfattas de respektive bestämmelserna i förordning (EG) nr 223/2009, och det fastställs, så som bekräftades i den rapport som den tjeckiska statistikbyrån skickade till Eurostat, att åtagandet redan är uppfyllt genom giltig lagstiftning som fastställer den tjeckiska statistiktjänstens verksamheter. Det hänvisas först till akt nr 89/1995 om den statliga statistiktjänsten, samt till författningen eller regeringens arbetsordning. Detta regelverk skapar de förutsättningar som krävs för att uppfylla alla principer i riktlinjerna för europeisk statistik gällande den institutionella miljön. Den tjeckiska statistikbyrån rapporterade om ytterligare utveckling, däribland förbättringar av kvalitetsledningen.

[10] COM(2018) 516 final.
[11] Sammanfattning av tjeckisk lagstiftning i samband med åtagandet om att skapa förtroende på den tjeckiska statistikbyråns webbplats.

**Tyskland:** Åtagandet anses innefattas i nationell lagstiftning. Som den tyska federala statistikbyrån uppgett i sin rapport till Eurostat ligger Tysklands efterlevnad av riktlinjerna på en hög nivå, vilket också bekräftas i rapporten om den inbördes utvärderingen. Samtidigt konstaterades vid den inbördes utvärderingen områden där det fanns utrymme för förbättring, och i rapporten rekommenderades lämpliga åtgärder. De viktigaste åtgärderna omfattar samarbete och samordning inom det tyska statistiksystemet, införande av enhetliga kvalitetsstandarder, programplanering och innovation. I rapporten till Eurostat betonas vidare att det är ett gott framsteg att nya registerrelaterade komponenter införts i den federala statistikbyråns affärsområden.

**Estland**: Åtagandet fastställs i akten om officiell statistik, särskilt i artikel 7.1, enligt vilken officiell statistik framställs i enlighet med statistiska principer och kvalitetskriterier som ingår i förordning (EG) nr 223/2009. Akten om officiell statistik trädde i kraft i augusti 2010, och i rapporten som sändes till Eurostat bekräftades att inga större förändringar gjorts sedan dess.

**Finland:** Det finländska åtagandet om att skapa förtroende bygger på landets nationella statistiklagstiftning. I rapporten som skickades till Eurostat om den nuvarande rapporteringsperioden betonas att akten om den finländska Statistikcentralen nyligen ändrats. En av de ändringarna gällde att Statistikcentralen fick en ny uppgift, nämligen att samla in och tillhandahålla mikrodata avsedda för forskning och statistiska analyser. I den reviderade akten klarläggs också de regler som gäller när man ger tillgång till data för forskning och analys.

**Frankrike:** Enligt det franska nationella statistikinstitutet är det i den officiella statistikmyndighetens årsrapport[12] som efterlevnaden av riktlinjerna övervakas, och den årsrapporten offentliggörs i både fransk och engelsk version. I rapporten som skickats till Eurostat hänvisas inte till något specifikt åtagande från den franska regeringen.

**Ungern**: Som också nämndes i den rapport som skickades till Eurostat om den nuvarande rapporteringsperioden har de åtaganden som den ungerska regeringen utarbetat fastställts i den nationella lag om statistik som trädde i kraft den 1 januari 2017. Det har inte skett några större förändringar sedan dess.

**Italien:** Det finns inget specifikt åtagande fastställt i Italien. Den italienska nationella statistikbyrån (ISTAT) har rapporterat om den senaste utvecklingen med tillämpningen av riktlinjernas principer. ISTAT har godkänt sin nya kvalitetspolicy, som gör att traditionella processer som enkäter kan bedömas sett till efterlevnad med hjälp av sunda metoder och praxis. För detta infördes en checklista i alla ISTAT:s traditionella processer under perioden mellan oktober 2022 och januari 2023. Varje del av checklistan används för att identifiera svagheter och därmed specialanpassa de förbättringsåtgärder som ska införas. Revisioner är schemalagda inom en treårsperiod, då det bör upprättas en uppdaterad checklista vart tredje år.

**Lettland**: Åtagandet är fastställt i nationell lagstiftning: lagen om statistik. Det har inte gjorts några större förändringar av lagen under denna rapporteringsperiod.

**Litauen**: Åtagandet är fastställt i nationell lagstiftning. I rapporten om den nuvarande rapporteringsperioden betonas viss utveckling som skett nyligen. Den 1 januari 2023 trädde en ny lag om officiell statistik och förvaltning av statliga uppgifter i kraft, vilket gjorde att Litauens statistikbyrå fick en utökad roll och funktion. Enligt den nya lagen har Litauens statistikbyrå blivit en myndighet för statliga uppgifter, som ansvarar inte bara för att

[12] *Annual Report of the Official Statistics Authority 2022* .

framställa officiell statistik utan även för att förvalta statliga uppgifter. Den nya lagen behåller skyldigheten att genomföra riktlinjerna när officiell statistik tas fram.

**Luxemburg**: Som också bekräftas i rapporten som skickats till Eurostat anser Luxemburg att åtagandet innefattas i dess nationella lagstiftning. Landet har inga förändringar att rapportera för perioden från den 1 januari 2022 till den 31 december 2023.

**Nederländerna**: Åtagandet är fastställt i nationell lagstiftning. Inga större förändringar av den nationella lagstiftningen rapporterades. Sedan den föregående inbördes utvärderingen har det gjorts flera förbättringar, särskilt när det gäller att stabilisera den institutionella miljön och stärka kvalitetsledningen och kvalitetssäkringen. Ytterligare reformer utfördes på områdena personal och prestationsmätning. Nederländernas statistikbyrå har börjat arbeta med de rekommendationer man fick vid den senaste inbördes utvärderingen.

**Norge**: Åtagandet om principerna i riktlinjerna fastställs i den norska statistikakten, som trädde i kraft i januari 2021. De första två rapporterna om efterlevnad av kvalitetsprinciperna i statistikakten och riktlinjerna offentliggjordes på norska Statistisk sentralbyrås webbplats[13]. I rapporten som skickades till Eurostat nämns åtgärdsplanen för förbättring efter den inbördes granskningen av det norska statistiksystemet.

**Polen**: I den rapport som den polska statistikbyrån skickade till Eurostat bekräftades att den nationella lagstiftningen, eller mer exakt akten av den 29 juni 1995 om officiell statistik, anses utgöra det polska åtagandet. Sedan den senaste rapporteringen har det inte gjorts någon ändring av bestämmelserna i akten om officiell statistik, som genomför principerna i riktlinjerna.

**Portugal**: Som också nämns i den rapport som skickats till Eurostat är åtagandet fastställt i nationell lagstiftning, nämligen lagdekret nr 136/2012. Detta lagdekret uppfattas av den portugisiska regeringen som det politiska åtagandet. Lagdekretet innehåller bestämmelser bland annat om att förbättra eller bibehålla villkoren för att genomföra riktlinjerna, och avsätta de budgetmedel som behövs och befogenheterna för att utföra alla de verksamheter som lagen föreskriver.

**Slovakien**: I den rapport som skickades till Eurostat bekräftades att inget specifikt åtagande var upprättat. Under den nuvarande rapporteringsperioden antog och införde det nationella statistiksystemet flera normativa, organisatoriska och metodologiska dokument, som en del i genomförandet av riktlinjerna[14].

**Spanien**: I den rapport som skickades till Eurostat beskrivs flera steg som togs 2022–2023 med avseende på förbättrat genomförande av riktlinjerna. Lagen om offentlig statistik ändrades så att åtagandet att efterleva riktlinjerna förlängs till statistikframställning inom ramen för den nationella statistikplanen, och inte begränsat till den europeiska statistikplanen. I samma lag erkändes det spanska nationella statistikinstitutet som den nationella statistikmyndigheten.

*”Specifika” åtaganden om att skapa förtroende*

De ”specifika” åtaganden som utarbetats har olika form, vilket återspeglar de olika särdragen hos de nationella statistiksystemen.

[13] Rapport om kvaliteten på officiell statistik 2022 och rapport om kvaliteten på officiell statistik 2023.
[14] Se även de överväganden som framförs i landskapitlet om rättsstatssituationen i Slovakien avseende ändringarna av lagen om befogenheter som utvidgar regeringens befogenhet att utse och entlediga chefer för vissa oberoende organ (SWD(2024) 825 av den 24 juli 2024).

I de första tre kommissionsrapporterna från 2018, 2020 och 2022 om åtagandena presenterade följande medlemsstaters specifika åtaganden.

**Belgien**: Den 31 maj 2017 antogs det belgiska åtagandet om att skapa förtroende[15] för statistiken av den rådgivande kommittén där den federala regeringen och region- och kommunstyrelserna är representerade. Åtagandet offentliggjordes på den belgiska federala statistikbyråns och på de regionala statistikmyndigheternas webbplatser. Framsteg gjordes med att genomföra åtagandet som en del av förbättringsåtgärderna i den tredje omgången inbördes utvärderingar, som utfördes 2022 och 2023. I den rapport som skickades till Eurostat betonades vad som uppnåtts sett till samordning, samarbete och resursernas tillräcklighet. Dessutom utarbetades en spridnings- och kommunikationsstrategi, specialanpassad efter olika användare.

**Bulgarien**: I sin rapport som skickades till Eurostat bekräftade det nationella statistikinstitutet sin föregående rapport där det uppgavs att den bulgariska regeringen den 8 december 2021 undertecknade åtagandet[16]. Regeringen gjorde åtaganden att bland annat i) tillhandahålla lämpliga villkor för utveckling, framställning och spridning av statistik, ii) garantera rättigheterna och skyldigheterna för direktören för det nationella statistikinstitutet, iii) ge tillräckliga resurser till att förbättra och bibehålla den officiella statistikens kvalitet, iv) säkerställa tillgång till administrativa och övriga datakällor för det nationella statistikinstitutet.

**Cypern**: Åtagandet godkändes av ministerrådet 2018[17]. Åtagandet offentliggjordes tillsammans med en sammanfattning för allmänheten. I rapporten som skickades till Eurostat förklarades att den nya lagen om officiell statistik från 2021 (lag nr 25(I)/2021) innehåller uttryckliga hänvisningar till de statistiska principerna (däribland yrkesmässigt oberoende, opartiskhet och objektivitet), kvalitetskriterierna och genomförandet av riktlinjerna för att säkerställa allmänhetens förtroende för statistik.

**Grekland**: Det grekiska åtagandet[18] undertecknades den 29 februari 2012 av den grekiske premiärministern och den europeiska kommissionären med ansvar för skatter, tullar, statistik, revision och bedrägeribekämpning. Det finns tillgängligt på den grekiska statistikmyndighetens webbplats. Som också har rapporterats har det inte skett någon ytterligare utveckling sedan dess. Detta åtagande är fortfarande i kraft och tillämpligt.

**Island**: Ett specifikt åtagande offentliggjordes i november 2019[19]. I den rapport som den isländska statistikbyrån skickade till Eurostat underströks att texten om åtagandet var infört i dokumenten i budgetplanen 2020–2024 och godkänd av alltinget. Åtagandet bekräftar att den offentliga statistikens trovärdighet är ett förhandskrav för att skapa förtroende för den ekonomiska och sociala statistik som används för beslutsfattande och för att bedöma effekterna av regeringens beslut på ett neutralt sätt. Åtagandet bekräftar på nytt yrkesmässigt oberoende och den arbetsmiljö som krävs för att verkställa regler så att Islands statistikbyrå garanterat kan genomföra nya projekt, samla in uppgifter och bearbeta och sprida officiell statistik.

[15] Den belgiska regeringens åtagande om att skapa förtroende, https://statbel.fgov.be/en/about-statbel/quality/commitment-confidence (finns på engelska, franska, tyska och nederländska).
[16] Den bulgariska regeringens åtagande om att skapa förtroende.
[17] Den cypriotiska regeringens åtagande om att skapa förtroende. Ministerrådets beslut nr 85.964.
[18] Den grekiska regeringens åtagande om att skapa förtroende.
[19] Den isländska regeringens åtagande om att skapa förtroende (finns på isländska).

**Irland**: År 2017 antog Irlands regering åtagandet[20]. När man gjorde det bekräftade regeringen på nytt sitt åtagande att i) garantera den centrala statistikbyråns (CSO) oberoende, ii) stödja CSO med att säkerställa efterlevnaden av riktlinjerna, iii) hjälpa till att utveckla det mer omfattande irländska statistiska systemet under CSO:s ledning. Som också nämns i rapporten som CSO skickade till Eurostat, är det åtagande som regeringen godkänt en vidare försäkran om stöd för de befintliga lagarna och för de strategier och metoder som CSO upprättat för att uppfylla sina skyldigheter enligt riktlinjerna.

**Malta**: I Malta undertecknades åtagandet av premiärministern den 17 maj 2018[21]. Som också beskrivs i rapporten som den maltesiska nationella statistikbyrån (NSO) skickade till Eurostat, har regeringen sedan dess fortsatt att fullt ut observera principen om yrkesmässigt beroende för NSO. För att ytterligare stärka sitt oberoende i linje med åtagandet har dessutom NSO arbetat på en ny akt som kommer att upphäva den nuvarande akten om Maltas statistikmyndighet. Alla de ändringar som föreslås syftar till att rationalisera de statistiska processerna så att framställningen av statistik blir mer stabil, effektiv, öppen och aktuell.

**Rumänien**: Den rumänska regeringen antog Rumäniens åtagande om att skapa förtroende för statistiken vid sitt sammanträde den 9 juni 2017[22]. Som förklaras i rapporten som det rumänska nationella statistikinstitutet skickade till Eurostat, har de anställda vid det nationella statistiksystemet fått sina löner höjda och dialoger med viktiga berörda aktörer har fortsatt att öka förtroendet när det gäller statistik.

**Slovenien**: Den slovenska regeringen antog åtagandet den 5 januari 2017[23]. Den offentliggjordes därefter tillsammans med den motsvarande sammanfattningen för allmänheten på statistikbyråns webbplats. Den rapport som skickades till Eurostat innehöll inte någon vidare utveckling i detta avseende.

**Sverige**: Åtagandet presenterades i den svenska regeringens budgetproposition för 2017[24]. Därefter offentliggjordes det också på svenska Statistiska centralbyråns (SCB) webbplats. SCB rapporterar dessutom årligen om kvalitetskrav inom statistiken. Som framgår av den rapport som SCB skickat till Eurostat är resultaten i huvudsak positiva under den nuvarande rapporteringsperioden, med vissa områden där det konstateras att det finns utrymme för ytterligare förbättringar.

Det är också värt att nämna att även tre kandidatländer formellt har antagit åtaganden, trots att de står utanför ESS: **Albanien** den 10 november 2017, **Montenegro** den 22 februari 2018 och **Nordmakedonien** den 17 oktober 2018.

Kommissionen har också blivit informerad om följande utveckling som ägt rum utanför den nuvarande rapporteringsperioden:

**Liechtenstein**: Som även framgår av den rapport som skickats till Eurostat från statistikmyndigheten bekräftade Liechtensteins regering den 27 februari 2024 sitt åtagande att skydda oberoende och tillförlitlig statistik i enlighet med förordning (EG) nr 223/2009[25]. Regeringen åtog sig att säkerställa i) statistikmyndighetens oberoende, ii) den officiella

[20] Den irländska regeringens åtagande om att skapa förtroende (finns endast på engelska).
[21] Den maltesiska regeringens åtagande om att skapa förtroende (finns endast på engelska).
[22] Den rumänska regeringens åtagande om att skapa förtroende (finns endast på rumänska).
[23] Den slovenska regeringens åtagande om att skapa förtroende (finns på engelska och slovenska).
[24] Den svenska regeringens åtagande om att skapa förtroende. Offentliggjort på engelska i den årliga rapporten för 2017 **om Sveriges officiella statistik.**
[25] Den liechtensteinska regeringens åtagande om att skapa förtroende.

statistikens kvalitet genom att genomföra internationella och europeiska standarder för statistiska uppgifter, iii) att det tillhandahålls tillräckliga och permanenta resurser för att säkerställa den officiella statistikens kvalitet och relevans. Regeringen åtog sig vidare att ordna med tillgång till administrativa uppgifter för statistikmyndigheterna och säkerställa uppgiftslämnarnas rättigheter och statistisk konfidentialitet.

**Schweiz**: Den federala statistikbyrån rapporterade till Eurostat att det schweiziska förbundsrådet den 24 januari 2024 antagit och offentliggjort förbundsregeringens program för offentlig statistik för de kommande åren (2024–2027). I rapporten ges en översikt av de statistiska målen, prioriteringarna och aktiviteterna, och den innefattar åtagandet[26]. I åtagandet bekräftar regeringen att man har som syftar till att i) observera de internationella principerna för att samla in, sammanställa och sprida officiell statistik, ii) garantera att den federala statistikbyrån och övriga nationella myndigheter är yrkesmässigt oberoende, iii) stödja statistikbyrån och de övriga nationella myndigheterna med att vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa efterlevnad av uppförandekoden, iv) vidareutveckla det federala statistiksystemet under statistikbyråns ledning.

## 3. SLUTSATS

Som föreskrivs i förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik bidrar åtagandena till att säkerställa att allmänheten har förtroende för europeisk statistik och att det görs framsteg med att genomföra de statistiska principerna i riktlinjerna.

Allt fler länder offentliggör specifika åtaganden. Det är en välkommen trend som kommissionen stöder fullt ut. Många medlemsstater anser att deras nationella lagstiftning, och särskilda bestämmelser som finns där, redan utgör ett åtagande. Här rapporterade vissa medlemsstater att deras respektive nationella lagstiftning stärkte deras nationella statistikinstituts roll som central statistikmyndighet. För att uppfylla allmänhetens förtroende och kvalitetskraven på statistikområdet är det nödvändigt att permanent övervaka den relevanta utvecklingen och anpassa sig till användarnas föränderliga förväntningar och behov.

De nationella statistikinstituten inför olika metoder för kvalitetsledning och prestationsmätning. Det har bekräftats under den nuvarande rapporteringsperioden att externa utvärderingar är oumbärliga för att objektivt bedöma statistikinstitutens prestation. Här är fortfarande de inbördes utvärderingarna ett viktigt instrument. De ger värdefulla insikter i fråga om förtroende för statistiken från externa berörda aktörer med relevant kunskap och erfarenhet på området.

Att upprätthålla allmänhetens förtroende för officiell statistik är synnerligen viktigt för hela ESS relevans och trovärdighet. Det hjälper också EU och EU-medlemsstaternas regeringar att bemöta de stora nuvarande och framtida utmaningarna enligt metoder som bygger på objektiva uppgifter och fakta, vilket blir en grund för de politiska beslutens demokratiska legitimitet. Kommissionen följer upp fall där regeringarna underlåter att säkerställa yrkesmässigt oberoende för sina respektive nationella statistikbyråer, till exempel om de ändrar nationell lagstiftning så att det blir tveksamt om den efterlever principen om yrkesmässigt oberoende, eller om de avsätter institutets chef före mandatperiodens slut eller utan en tydlig motivering. Kommissionen kommer att fortsätta övervaka den relevanta utvecklingen och hjälpa medlemsstaterna att uppnå ambitionen att upprätthålla och förbättra allmänhetens förtroende för och tillit till statistiken.

[26] Programmet, inklusive den schweiziska förbundsregeringens åtagande om att skapa förtroende.